

انتخاب میان بد و بسیار بدتر

مباحثه آرمن منتظری با احمدزیدآبادی
درباره گزینه‌های ایران در بحران کنونی خاورمیانه

شرط لازم برای پیشرفت اقتصاد

یادداشتی از منصور بیطرف
درباره اهمیت پذیرش FATF در شرایط امروز ایران

سینما کلاژی از زندگی است

گفت‌وگو با سلیم اوجی کارگردان ترکیه‌ای
که اخیراً به ایران سفر کرده بود

مانع‌سازی یا ساماندهی تجمعات

بررسی نحوه برگزاری راهپیمایی اعتراضی و نسبت آن با اصل ۲۷ قانون اساسی

یک روز پس از قطعی شدن انتصاب نخستین معاون اهل سنت که همزمان با انتصاب یک استاندار اهل سنت دیگر این بار برای سیستان و بلوچستان در دولت مسعود پزشکیان بود، رئیس‌جمهور راهی قم شد تا با مراجع تقلید شیعه دیدار کند؛ مراجع تقلیدی که پزشکیان با آنان دیدار کرد، از فقهایی هستند که عموماً گرایش‌های سنتی‌مذهب شیعه را نمایندگی می‌کنند. از این‌رو، چنین دیداری پس از آن انتصابات که با استقبال علمای اهل سنت از جمله مولوی عبدالحمید

محمد جواد روح

مواجه شده بود، نماد و نشانه‌ای بارز از شکلی از سیاست‌ورزی است که پزشکیان آن را تحت عنوان «وفاق ملی» در پیش گرفته است. اگر در گرایش «خالص‌ساز»، دولت نقش ماشین و حتی لوکوموتیو حذف و به حاشیه‌راندن نیروهای مختلف سیاسی-اجتماعی را برعهده دارد؛ در گرایش و گفتمان مبتنی بر «وفاق»، دولت نقشی در جهت‌آشتی نیروهای مختلف سیاسی-اجتماعی را برعهده می‌گیرد و می‌کوشد از مجموعه‌ظرفیت‌ها و فرصت‌هایی که نیروهای متفاوت و بعضاً مخالف در اختیار دارند، بهره‌گیری و از این طریق، چرخ اداره مملکت را بگرداند. بدیهی است اتخاذ و پیشبرد چنین سیاستی، دشوار است؛ چراکه دولت در اینجا ناگزیر است خود را به طیف متنوعی از نیروها متعهد بداند که خواست‌ها و مطالباتی متفاوت دارند و چهره‌های متعارضی را نماینده خود می‌دانند و حضور آنان را در دولت می‌پسندند. چنین رویکردی است که منتقدانی چون سعید حجاریان از آن به عنوان «تسهیم‌موزائیکی» دولت یاد می‌کنند و البته، از منظری هم‌درست می‌گویند؛ چراکه جنبش موتور و چرخش چرخ‌های ماشین دولت با اجزایی که هر یک بخواهند در مسیری متفاوت بروند و برخی، خاموش شدن و حتی انفجار و انهدام این ماشین را بپسندند، نه ممکن است و نه منطبق با عقل. از این‌روست که پریشانی جدی شکل می‌گیرد و آن اینکه آیا اصولاً میان وفاق دولت و توفیق دولت نسبتی می‌توان تصور کرد؟ آیا توفیق با وفاق شدنی است؟

به نظر می‌رسد برای پاسخ این پرسش، باید میان دو سطح از نیروها قائل به تمایز شد. سطح نخست، نیروهای سیاسی است. در این سطح، ما با نیروهایی مواجه هستیم که بخشی از آنها مخالفت مبنایی، گفتمانی و راهبردی با دولت دارند و این مخالفت و تعارض را در انتخابات نیز برابری رئیس‌جمهوری کنونی نشان داده‌اند و از هر ابزار و امکانی هم برای جلوگیری از پیروزی او و همفکران و حامیان و گفتمان او بهره‌برده‌اند. بدیهی است، این طیف از نیروهای سیاسی تحت‌عنوان هیچ گفتمانی نمی‌توانند و نباید در قالب دولت قرار گیرند و همچنان مشاغل و مناصب حساس و حتی میانی را برعهده‌دار باشند. به‌ویژه آنکه قریب به اتفاق این نیروها، در دولت قبل نه به‌خاطر توان و تخصص، بلکه صرفاً به‌خاطر همگرایی و قرابت سیاسی با گفتمان «خالص‌سازی»، به مناصب مختلف گمارده شدند و تداوم حضور آنان در دولت نه‌فقط در جهت گفتمان «وفاق» قابل‌تصویر و تصور نیست؛ بلکه به تضعیف مبنایی و کارکردی و ناکارکردی این گفتمان و راهبرد سیاسی خواهد انجامید. اما در عین حال، در میان نیروهای سیاسی متفاوت می‌توان طیف‌های میانه‌ای را یافت که گرچه از منظر دو اردوگاه سنتی سیاسی، رقیب محسوب می‌شوند؛ اما هر دو طیف با دولت کنونی در سطحی از اتلاف و همگرایی قرار دارند و اگر نیروهای آنها برنامه کلی و کلان دولت و سیاست‌های اعلامی رئیس‌جمهور را بپذیرند و با آن همراه باشند، می‌توان از حضور آنان در دولت حمایت کرد و حتی مدعی شد شکل دادن ائتلافی گسترده از نیروهای میانه در شرایط کنونی ایران، بخشی از مسئولیت و مأموریت پزشکیان و یکی از راهبردهای مبنایی دولت اوتلقی می‌شود.

اما سطح دوم و مهم‌تر وفاق، سطح اجتماعی است و به نظر می‌رسد به‌کارگیری نیروها در دولت چهاردهم به‌ویژه استانداران، با این نگاه به وفاق همسویی بیشتری دارد. در این سطح، وفاق نه بر اساس جناح‌بندی و آرایش نیروهای سیاسی، بلکه از منظر به‌کارگیری نیروهای متفاوت اجتماعی در دولت و به رسمیت شناختن و سهیم کردن آنان در قدرت تعریف و تعبیر می‌شود. **۲**

وفاق در رقم

درباره راهبرد پزشکیان که پس از انتصاب معاون و استانداران اهل سنت به دیدار مراجع شیعه رفت

تحلیل سردبیر

گفتار سیاستمدار ۲۳

لاریجانی: نفوذ در کشور جدی است

مشاور رهبری از پیگیری آتش بس از سوی ایران خبر داد

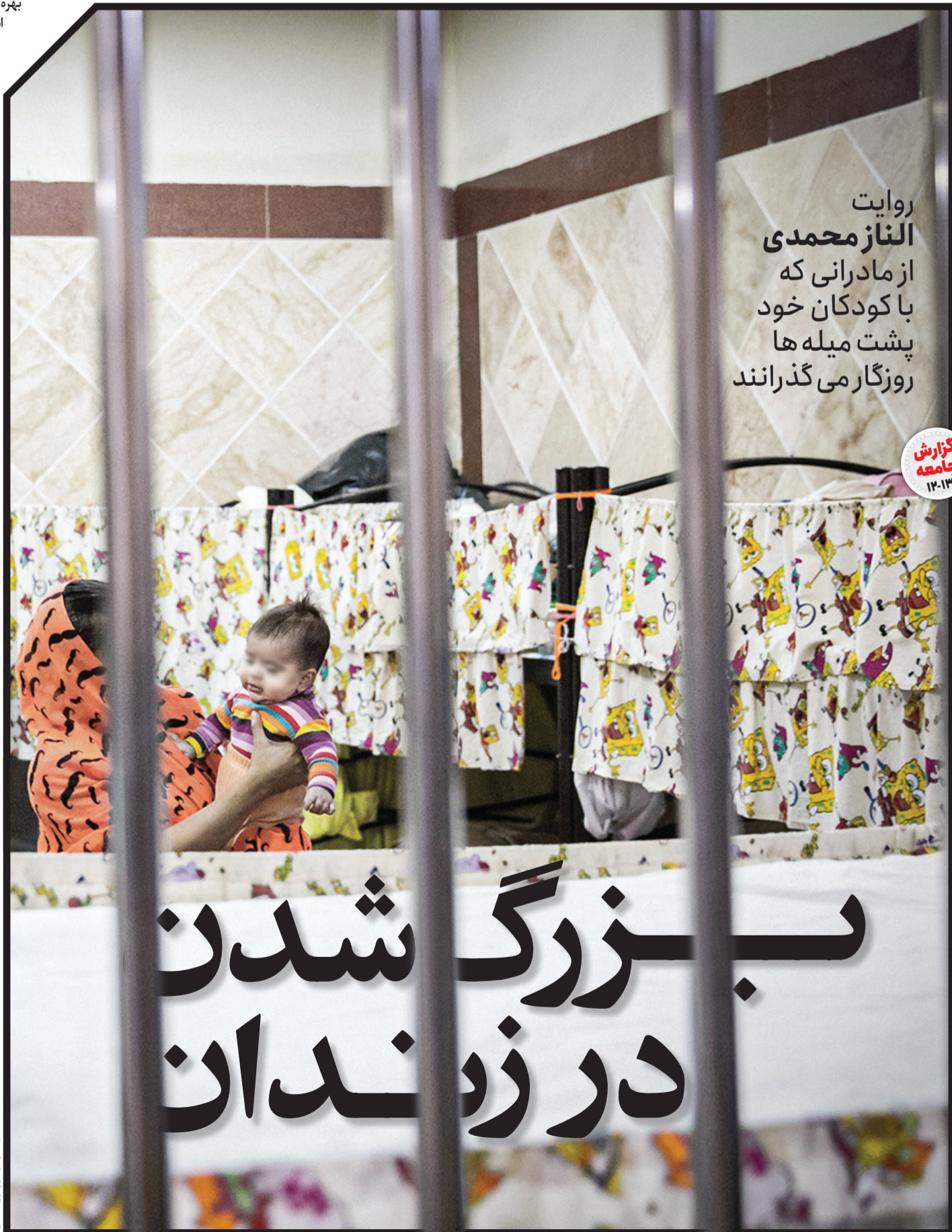
سرمقاله

درباره نفوذ

سال‌هاست که درباره نفوذ و جاسوسی و جدی شدن آن سخنان جسته و گریخته‌ای گفته، و در این مورد اظهار خطر می‌شده است. این نوع گفته‌ها پس از عملیات گوناگونی که انجام شده بیش از گذشته دیده می‌شود. در آخرین نمونه، آقای علی لاریجانی، رئیس سابق مجلس است. دسترسی بالای اطلاعاتی دارد در گفت‌وگو با خبرنگاران توضیحات مفصلي درباره نفوذ داده و می‌گوید: «کلاً مسئله نفوذ در ایران در سال‌های اخیر جدی است. به نظر من از سال‌ها پیش یک غفلت‌هایی به وجود آمده و گرچه بخش‌های امنیتی کشور هم به اینها ضربه زده‌اند اما نتوانستند مانع همه اینها شوند... باید روی این مسئله حساس بود و سرخ‌هایش را به دست آورد که الان این حساسیت به وجود آمده است.» گرچه ورود به این مسئله حالت تابو دارد و نشریات از روی احتیاط می‌کوشند که وارد آن نشوند؛ ولی اکنون که در سطح آقای لاریجانی مطرح شده است، تا حد ممکن سعی می‌شود که به چند نکته کلیدی این پدیده اشاره شود. علل جدی شدن نفوذ گوناگون است، ولی به نظر می‌رسد از چند نکته نباید غفلت کرد، ما را هم ناشی از غفلت آن گونه که آقای لاریجانی گفتند، نیست؛ بلکه ناشی از عدم شناخت پدیده و راهبردهای نادرست است. اول از همه گسترش دادن دایره موضوعات امنیتی است. هنگامی که همه چیز را امنیتی کنیم و بخواهیم از دسترسی دیگران به آنها جلوگیری کنیم، ناخواسته همه چیز را غیر امنیتی می‌کنیم. هیچ حکومتی نمی‌تواند دسترسی دیگران را به همه چیز محدود کند؛ زیرا این امر نه‌تنها به زیان خودش است، بلکه موجب هزینه زیاد و در ادامه بی‌توجهی به موارد امنیتی واقعی می‌شود. باید در همه موارد اصل را بر دسترسی آزاد گذاشت، مگر اینکه خلافش ثابت شود. در ایران معکوس است. اصل بر عدم دسترسی است، مگر اینکه مجبور به انتشار شویم. نکته مهم این است که ما در اصل و در عصر اطلاعات مردم و سیاستگذاران و کارشناسان خود را از دانستن و دسترسی به اطلاعات محروم می‌کنیم؛ چون دشمن برای دسترسی به هر چه بخواهد، راهش را به‌سهولت پیدا می‌کند. نمونه‌های این نوع محدودیت‌ها فراوان است. کافی است به این سه سال گذشته مراجعه کنیم. یک نمونه آن وزارت بهداشت و در مان در دوران کرونا است که به نوعی در تولید اطلاعات پایه و انتشار آنها کوتاهی کردند که مبادا دشمن مطلع شود و الان خودمان هم این اطلاعات را نداریم. **۲**

روایت الناز محمدی از مادرانی که پشت میله‌ها روزگار می‌گذرانند

گزارش جامعه ۱۲-۱۳

بزرگ شدن در زندان

نگار: عرفان کوجاری / تسنیم